ואם איתא לא לימא ליה. לא היה לו להודות לדבר איסור דא"ל לך לשלוס ס"מ אין בן נח מצווה על קידוש השם ומשני הא בצנעה הא בפרהסיא נעמן לעבה הוה דלא היו ישראל בבית רמון וגבי קדוש השם בתוך בני ישראל כתיב ואפילו למאן דאמר בצנעא נמי יהרג ואל יעבור הני מילי ישראל אבל כותי לא ולעולם אימא לך דבן נח מצווה על קדוש השם כגון פרהסיא ולמסקנא זו לא איפשטא בעיין ולשון מאי הוי עלה משמע דמסקנא דפשיטות היא וגרלא יותר כספרים דגרסינן ואם איתא לימא ליה הא בצנעא הא בפרהסיא וקא פשיט דלא מפקיד מדאמר ליה סתם לך לשלוס:

הדרן עלך בן סורר ומורה

ומאי נינהו חמותו ואם חמותו. הוה מצי למימר סתם ובת בתה אלא הני נקט דכתיב בהו שריפה בהדיא:

מנין

ואם איתא לא לימא ליה הא בצנעה הא בפרהסיא אמר רב יהודה אמר רב מעשה באדם אחד שנתן עיניו באשה אחת והעלה לבו טינא ובאו ושאלו לרופאים ואמרו אין לו תקנה עד שתבעל [א]אמרו חכמים ימות ואל תבעל לו תעמוד לפניו ערומה ימות ואל תעמוד לפניו ערומה תספר עמו מאחורי הגדר ימות ולא תספר עמו מאחורי הגדר פליגי בה ר' יעקב בר אידי ור' שמואל בר נחמני חד אמר אשת איש היתה וחד אמר [ב]פנויה היתה בשלמא למאן דאמר אשת איש היתה שפיר אלא למ"ד פנויה היתה מאי כולי האי רב פפא אמר משום פגם משפחה רב אחא בריה דרב איקא אמר [ג]כדי שלא יהו בנות ישראל פרוצות בעריות ולינסבה מינסב לא מייתבה דעתיה כדר' יצחק דא"ר יצחק [ד]מיום שחרב בית המקדש ניטלה טעם ביאה וניתנה לעוברי עבירה שנאמר [ה]מים גנובים [ו]ימתקו ולחם סתרים ינעם:

הדרן עלך בן סורר ומורה

ואלו [ז]הן הנשרפין הבא על אשה ובתה ובת כהן שזנתה יש בכלל אשה ובתה בתו ובת בתו ובת בנו ובת אשתו ובת בתה ובת בנה [ח]חמותו ואם חמותו ואם חמיו: **גמ'** הבא על אשה שנשא בתה לא קתני אלא הבא על אשה ובתה מכלל דתרוייהו לאיסורא ומאן נינהו חמותו ואם חמותו וקתני יש בכלל אשה ובתה מכלל דתרוייהו כתיבי בהדיא והנך מדרשא אתיא הניחא לאביי דאמר [ט]משמעות דורשין איכא ביניהו מתניתין מני רבי עקיבא היא אלא לרבא דאמר [י]חמותו לאחר מיתה איכא ביניהו מתניתין מני אמר לך רבא תני הבא על אשה שנשא בתה: יש בכלל אשה ובתה חמותו ואם חמותו ואם חמיו: לאביי איידי דקא בעי למיתנא אם חמיו תני נמי חמותו ואם חמותו לרבא איידי דקא בעי למיתנא אם חמיו ואם חמותו תני נמי חמותו מנהני מילי דת"ר [2]איש אשר יקח את אשה ואת אמה אין לי אלא אשה ואמה בת אשה ובת בתה ובת בנה מנין נאמר [2]כאן זמה ונאמר להלן [3]זמה מה להלן בתה ובת בתה ובת בנה אף כאן בתה ובת בתה ובת בנה מנין לעשות זכרים כנקבות נאמר כאן זמה ונאמר להלן זמה מה להלן זכרים כנקבות אף כאן זכרים כנקבות מנין לעשות למטה כלמעלה נאמר כאן זמה ונאמר להלן זמה מה להלן למטה כלמעלה אף כאן למטה כלמעלה ומה כאן למעלה כלמטה אף להלן למעלה כלמטה [י] אמר מר מנין לעשות זכרים כנקבות מאי זכרים כנקבות אילימא בת בנה כבת בתה בהדי הדדי קאתיאן אלא אם חמיו כאם חמותו השתא אם חמותו לא קמה לן אם חמיו מיהדר עלה אמר

ואם איתא לא לימא ליה. לא היה לו להודות לדבר איסור דא"ל לך לשלוס ס"מ אין בן נח מצווה על קידוש השם ומשני הא בצנעה הא בפרהסיא נעמן לעבה הוה דלא היו ישראל בבית רמון וגבי קדוש השם בתוך בני ישראל כתיב ואפילו למאן דאמר בצנעא נמי יהרג ואל יעבור הני מילי ישראל אבל כותי לא ולעולם אימא לך דבן נח מצווה על קדוש השם כגון פרהסיא ולמסקנא זו לא איפשטא בעיין ולשון מאי הוי עלה משמע דמסקנא דפשיטות היא וגרלא יותר כספרים דגרסינן ואם איתא לימא ליה הא בצנעה הא בפרהסיא וקא פשיט דלא מפקיד מדאמר ליה סתם לך לשלוס:

הדרן עלך בן סורר ומורה

ומאי נינהו חמותו ואם חמותו. הוה מצי למימר סתם ובת בתה אלא הני נקט דכתיב בהו שריפה בהדיא:

מנין

אלו הן הנשרפין הבא על אשה ובתה. בגמרא מפרש לה: **ובת כהן.** כלומר וכן בת כהן שזינתה היא בשריפה אבל בועלה לאו בשריפה הוא: **יש בכלל אשה ובתה.** כלומר אשה ובתה כתיבי בהדיא כדמפרש בגמרא דהאי אשה ובתה היינו חמותו דשריפה כתיבא בה כדכתיב (ויקרא כ) [ט](כי יקח איש) את אשה ואת אמה זמה היא בלא ישרפו אותו ואתהן: ויש בכללן כלומר מייתיהו יליפין כולהו הנך בגזירה שוה כדלקמן בברייתא: **בתו.** מאנוסתו דלאו בת אשתו דנמיב עליה משום בת אשתו דהא אנוסה לאו אשתו היא: **בת בתו ובת בנו.** שהיה לו מאנוסתו: **בת אשתו.** בין שהיא בתו בין שהיא חורגתו: **גמ' הבא על האשה שנשא בתה לא קתני.** כלומר מכדי מדקתני סיפא יש בכלל וכו' מכלל דהאי אשה ובתה בהנך דכתיבן מיירי ולאו באשתו ובת אשתו קאמר אלא בחמותו דשריפה כתיב בה והא הבא על האשה דקתני לאו באשתו הוא דא"כ הבא על האשה ואמה מבעי ליה למתנייה וא"כ הך אשה אחמותו קאמר הוה ליה למתנייה הבא על האשה שנשא בתה דהיינו חמותו הא לא קתני אלא הבא על אשה ובתה מכלל דתרוייהו לאיסורא ולא הוזכרה אשתו לכאן ומאן נינהו חמותו ואם חמותו והכי קאמר הבא על אם חמותו או על בתה דהיינו חמותו וקתני יש בכלל אשה ובתה כולהו הנך אלמא הך אשה ובתה כתיבי בהדיא: **הניחא לאביי דאמר.** בפירקין (דף עו.) גבי פלוגתא דרבי ישמעאל ורבי עקיבא: **משמעות דורשין איכא ביניהו.** ומסיק למילתיה דלרבי עקיבא כתיבא בהדיא אם חמותו מתניתין מני ר"ע היא: **אלא לרבא דאמר.** בין לרבי ישמעאל בין לרבי עקיבא לא כתיבא אלא בחמותו שבא עליה לאחר מיתת אשתו פליגי מתניתין מני: **אמר לך רבא תני על אשה שנשא בתה.** דהיינו חמותו דכתיבא בהדיא [ט](איש כי יקח) את אשה דהיינו אשתו ואת אמה דהיינו חמותו: **יש בכלל אשה ובתה וכו'.** קתני נמי חמותו ומילתא דתמיה היא דההוא לאו מדרשא אתא וקתני בהדייהו: **לאביי.** דאמר חמותו ואמה כתיבן בהדיא אידי דתנא בהאי כללא אם חמיו דאתיא מדרשא נקט אגב ריהטא חמותו ואם חמותו: **אין לי אלא אשה ואמה.** דהיינו חמותו: **נאמר כאן.** בשריפה זמה היא: **ונאמר.** בהזהרת בתה ובת בתה ובת בנה [ויקרא יח] שאהה הנה זמה היא: **אף כאן.** לענין עונש שריפה בתה ובת בתה ובת בנה בהאי דינא דהאי קרא: **מנין לעשות זכרים כנקבות.** לקמן מפרש: **מנין לעשות למטה כלמעלה.** לקמן [ע"ב] נמי מפרש: **ומה כאן למעלה כלמטה אף להלן למעלה כלמטה.** לקמן [שם] מפרש: **בהדי הדדי אתיין.** הא רבינהו לתרוייהו בגזרה שוה דאתיא זמה זמה: **אלא אם חמיו כאם חמותו.** השתא אם חמותו אכתי לא קמה לן עדיין לא בוריה בשריפה מן התורה דהא האי תנא לפוס ריהטא שמעינן ליה דהאי אשה דקרא היינו אשתו ואפי' למאן דאמר אם חמותו כתיבא לאו ממשמעותא דאת אשה ואמה נפקא ליה אלא ממשמעותא דאותו ואתהן: **אם חמיו קא מהדר עלה.** ממזר עליה להבאיה לתורת אם חמותו דקאמר זכרים כנקבות הא אכתי לא אשמעינן תנא אם חמותו:

אמר

א) [עי' תוספות ב"ב יב. ד"ה אמרו], ב) [נדרים לא.], ג) [ירו' ל"ג תמוהו וכו'], ד) [לקמן עו.], ה) [שם], ו) ל"ל למעבה כלמעלה. מהרש"א חש"ל רש"ש, ז) [ויקרא כב], ח) [ל"ל ואיש אשר יקח],

תורה אור השלם

1. מים גנובים ימתקו ולחם סתרים ינעם:
משלי ט יז

2. ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה זמה הוא באש ישרפו אתו ואתהן ולא תהיה זמה בתוככם: ויקרא כ יד

3. ערות אשה ובתה לא תגלה את בת בנה ואת בת בתה לא תקח לגלות ערותה שארה הנה זמה הוא: ויקרא יח יז

סב א ב ג מיי' פ"ה מהלכות יסודי התורה הלכה ט ועיין בכ"מ י"ד סימן קמ:
א ד מיי' פ"ל מהלכות אסורי ביאה הלכה ה [והל' ו] ופט"ו מהלכות סנהדרין הלכה יא סמג עשין קיב:

מנין לעשות שאר הבא ממנו בו'. ואם תאמר מה לשאר הבא ממנה שכן אם אמה אסורה תאמר בשאר הבא ממנו דאם אמו מותרת ועוד למאן דאמר שריפה חמורה מה לשאר הבא ממנה שכן אמה בשריפה תאמר בהא שאמו בסקילה וי"ל דכיון דיליף מאי דכתיב בהדיא גבי האי כאלו כתיב גבי האי לא שייך לאקשויי מידי:

אמך היא. נפ' ד' מיתות (לעיל דף נד.) דרשינן משום אמו אתה מחייבו וכו' ותרתי ש"מ: **איכא** למיפרך מה להיא בו'. אין הג"ש מופנה משני לדדין ולכן למדין ומשיבין:

מ) **אמר** קרא אשת בנך היא. וא"ת אכתי אי מה הוא דודתו אסורה אף היא דודתה אסורה וי"ל דלא שייך לאקשויי אלא מחייבי מיתות ב"ד דלענין מיתה נאמרה גזרה שוה: אמר

אמר אביי הכי קאמר מנין לעשות שאר הבא ממנו כשאר הבא ממנה נאמר כאן זמה ונאמר להלן זמה וכו' והא בשאר דידיה לא כתיבא ביה זמה [6]אמר רבא אמר לי רב יצחק בר אבודימי אתיא [1]הנה [2]הנה אתיא זמה [3]זמה אמר מר מנין לעשות למטה כלמעלה מאי למטה כלמעלה אילימא בת בנה ובת בתה כבתה בהדי הדדי קאתיין אלא אם חמיו ואם חמותו כחמותו האי למטה כלמעלה למעלה כלמטה הואי תני למעלה כלמטה אי הכי נאמר כאן זמה ונאמר להלן זמה ומה השתא אינהי לא כתיבה זמה דידהו כתיבא אמר אביי הכי קאמר מנין לעשות שלשה דורות למעלה כשלשה דורות למטה נאמר למטה זמה ונאמר למעלה זמה מה למטה שלשה דורות אף למעלה שלשה דורות ומה בעונש עשה למטה כלמעלה אף באזהרה נמי עשה למעלה כלמטה רב אשי אמר לעולם כדקתני ומאי למטה למטה באיסור אי מה היא אם אמה אסורה אף הוא אם אמו אסורה [5]אמר אביי אמר קרא [4]אמך היא משום אמו אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אם אמו רבא אמר בין למאן דאמר [5]דון מינה ומינה ובין למאן דאמר דון מינה ואוקי באתרה לא אתיא למ"ד דון מינה ומינה מה היא אם אמה אסורה אף הוא נמי אם אמו אסורה ומינה מה היא בשריפה אף הוא נמי בשריפה למ"ד שריפה חמורה איכא למיפרך מה להיא שכן אמה בשריפה תאמר בהוא שאמו בסקילה ועוד אמו בסקילה אם אמו בשריפה ועוד מה היא לא חלקת בה בין אמה לאם אמה אף הוא נמי לא תחלוק בו בין אמו לאם אמו ולמ"ד סקילה חמורה מהאי קושיא לא נידונה ולמ"ד דון מינה ואוקי באתרה מה היא אם אמה אסורה אף הוא נמי אם אמו אסורה ואוקי באתרה התם הוא דבשריפה אבל הכא בסקילה כדאשכחן באמו למ"ד שריפה חמורה איכא למיפרך מה

כאן זמה: **הכי קאמר.** לעולם אאם חמיו ואאם חמותו מהדר ובהאי לד נקטיה לדרשה דידיה: **מנין לעשות.** למעלה מאשתו שלשה דורות לאיסור דהיינו אם חמיו שהוא דור שלישי לאשתו וכן אם חמותו: **כשלשה דורות למטה.** כמו שמצינו שהוזהר ונענש למטה שלשה דורות דהיינו בת בתה וכן בת בנה: **נאמר למטה זמה.** שאהרה הנה זמה היא [שם ימ]: **ונאמר למעלה זמה.** דכתיב (שם כ) כיי) יקח את אשה ואת אמה זמה היא: **מה למטה שלשה דורות אף למעלה שלשה דורות.** אתרבו בדינא דקרא. הרי למדנו לענוש ועדיין אזהרה לא שמענו בהם דהא זמה למעלה גבי עונש כתיב. והדר יליף מסקנא דברייתא מה בעונש עשה למטה בתה ובת בנה כלמעלה בחמותו דהא רבינן להו לעיל [ע"ח] שריפה אף באזהרה עשה למעלה חמותו ואם חמותו ואם חמיו שלא נאמר בהן אזהרה כלמטה כבתה ובת בתה וכן בת בנה הרי למדנו לענוש מאזהרה ט) ולישנא דברייתא הכי קאמר מנין לעשות למעלה מאשתו כלמטה מאשתו לענין שלשה דורות נאמר למעלה מאשתו זמה ונאמר למטה מאשתו זמה ועשה הכתוב למטה כלמעלה בת בתה כבתה אף למעלה מאשתו עשה למעלה כלמטה עשה אם חמותו כחמותו. הרי למדנוס לענוש ללמדס באזהרה שאף חמותו עצמה לא נאמר באזהרה מה בענוש למטה כלמעלה רבינן שאר של מטה אם חמותו כחמותו. הרי למדנוס לענוש ללמדס באזהרה עשה שאר של מעלה הימנה כשאר של מטה הימנה. ואע"ג דברייתא איפכא תני אביי הימנה לשריפה כשאר של מעלה ממנה אף באזהרה עשה שאר של מעלה הימנה כשאר של מטה הימנה. ואע"ג דברייתא תני אביי מפיך: **רב אשי אמר לעולם כדקתני.** דלא תצטריך לאפוכה ולמתני מה להלן למטה כלמעלה אף כאן למעלה כלמטה אלא אף כאן למטה כלמעלה ומאי למטה דקאמר למטה באיסור. איסור הקל הרי למטה והחמור הרי למעלה והכי קאמר מנין לעשות אם חמיו ואם חמותו שהן רחוקות ואסורין י) למטה כחמותו שהיא קרובה ואיסורה עליון וחמור נאמר כאן זמה [כו']. ורב אשי לא קשיא ליה הא דקשיא לן לעיל השתא אינהו לא כתיבי זמה דידהו כתיבי דהאי נאמר כאן זמה להו עלייהו קאי אלא הכי נקטו למילתיה נאמר כאן בחמותו זמה ונאמר להלן בבת אשתו זמה מה להלן למטה באיסור כלמעלה באיסור דאיכא הכתוב על בת בתה ובת בנה כבתה אף כאן נעשה אם חמיו ואם חמותו כחמותו והיינו למטה באיסור כלמעלה באיסור. וסיפא דהדר תני מה כאן למטה כלמעלה אף להלן למעלה כלמטה רב אשי כאביי מפרש לה למילף אזהרה בחמותו ואם חמותו ואם חמיו והכי קאמר ומה כאן בענוש רבינן בגזרה שוה שאר של מטה הימנה כשאר של מעלה הימנה לשריפה אף באזהרה החמורה כ) בשאר של מטה נרבה שאר של מעלה מאשתו חמותו ואם חמותו כשאר של מטה באזהרה: **אי.** כיון דאמרת מנין לעשות שאר הבא הימנו כשאר הבא הימנה נימא מה היא אם אמה אסורה לו אף הוא אם אמו אסורה לו משום ערוה ואנן גבי שניות מדברי סופרים כ) תנן לה ביבמות בפרק כילד (דף כא.): **אמך היא.** מיעוטא הוא: **רבא אמר.** לא מצעי ליה קרא למעוטי דלא תיסק אדעתין לאתויי הא בגזירה שוה דבין למאן דאמר בכל גזירות שוות שבתורה דון מינה ומינה בין למאן דאמר וכו' לא אתיא שפיר כדמפרש ואזיל: **דון מינה ומינה.** לכל דבריה נלמוד ממנה מאחר שעיקרו של דבר למדתי מחבירו אף לכל דבריה נלמוד ממנה. וכן אם בתת נלמוד אם אמו מאם אמה לאיסורא צריך אתה ללמוד היתנה אף לשריפה שהרא בשריפה: **כין למאן דאמרינן דון מינה ואוקי באתרה.** דון עיקר הדבר ללמדו מחבירו אבל לשאר דבריו שאתה מוצא דינו מפורש בו ואתה יכול ללמוד מינה ובא דבר מדבר ואינך צריך ללמד מחבירו העמידנו במקומו ואל תשוויהו לחבירו. וכאן נמי למוד אם אמו מאם אמה לאיסורא דלא כתיבא בה בהדיא אבל לענין מיתה תעמידנה במקומה למילף שאר דידיה מינה ובא דבר מדבר ולמוד אף אם אמו בסקילה מאמו שהיא בסקילה דהא גבי דידה נמי אם אמה כאמה שוא לשריפה: **ולא אתיא.** כדמפרש ואזיל: **מה היא בשריפה אף הוא בשריפה.** כלומר מה שאר אשתו אם אמה בשריפה היא אף הוא שאר שלו אם אמו בשריפה: **איכא למיפרך.** בתחלת הדין דילפת מינה לאיסורא: **מה להיא.** לשאר אשתו דין הוא להחמיר ולאסור את אם אמה שכן החמיר הכתוב על אמה בשריפה ואשכחן בה לד חמור: **ועוד אמו בסקילה.** שהיא קלה אם אמו תהא בשריפה חמורה בתמיהה: **ועוד.** כיון דאית לן למידן מינה ומינה מאי חזית דדיינת הכי דון הכי מה היא לא חלקת בה בין אמה לאם אמה אף הוא לא תחלוק וכו' הלכך לא אתיא לשריפה וכיון דלא מצית למילף מינה ומינה אף בתחלת הדין לאיסורא לא תלמוד. ולמאן דאמר נמי סקילה חמורה וליתנהו תרתי פירכי קמאי מיהו משום האי קושיא בתרייתא לא נדונס זה מזה: **איכא למיפרך.** על תחלת הדין דקא יליפת לה לאיסורא אם אמו מאם אמה:

מה

אמר אביי. האי זכרים ונקבות עליו ועל אשתו קאמר והכי קאמר מנין לעשות שאר הבא ממנו דהיינו בתו ובת בנו ובת בתו מאנוסתו דלאו בכלל אשה ובתה דקרא נינהו דהתם באשתו ע"י קידושין קאמר דדרשינן לה ביבמות [נז.] מקרא דרבה ד) רמי כתיב ערות בת בנך או בת בתך וגו' ה) הא בת בנה ובת בתה שלא ילדה ממך גלה וכתיב ו) ערות אשה ובתה לא תגלה משמע בין שילדתו לך בין שילדתו לאיש אחר לא קשיא כאן באנוסין כאן בנישואין אם אנוסתך או מפותה לך היא אי אתה מוזהר על בתה אלא אם כן ממך היא ואם אשתך היא אתה מוזהר אף על בת שילדה לאיש אחר: **כשאר הבא ממנה.** כבת אשתו ובת בתה ובת בנה דרבינן להו לעילז) בגזירה שוה: **והא בשאר דידיה לא כתיב זמה.** דמהאי קרא נפקא לן בת בתו ובת בנו מאנוסתו ערות בת בנך או בת בתך דכתיב כדפרישית לעיל ובתו נקמן [עו.] יליף לה ובההוא קרא זמה לא כתיב: **אתיא הנה הנה אתיא זמה זמה.** מעיקרא מייתינן לה בהנה הנה והדר בזמה זמה כתיב הכא (ויקרא יח) כי ערותך הנה וכתיב בשאר אשתו (שם) שארה הנה מה להלן זמה עמו אף כאן זמה עמו ובתר דאייתינן זמה לשאר דידיה ילפינן בה שריפה בזמה זמה נאמר כאן (שם) זמה ונאמר להלן בשריפה (שם כ) זמה מה להלן שריפה אף כאן שריפה: **אילימא בת בנה ובת בתה.** שהן דורות מתחזיס ואחרוניס כלמעלה כלומר כבתה שהיא קדמה והיינו עליונה: **למעלה כלמטה היא.** שהאבות לעולם עליונים נקראו שהן קדמו: **השתא איהו לא כתיבן.** אם חמיו ואם חמותו לאזהרתן ולענשן לא כתיבא: **ומה דידהו כתיבא.** בתמיה דקאמר נאמר

---

1. ערות בת בנך או בת בתך לא תגלה ערותן כי ערותך הנה:
ויקרא יח י
2. ערות אשה ובתה לא תגלה את בת בנה ואת בת בתה לא תקח לגלות ערותה שארה הנה זמה הוא:
ויקרא יח יז
3. ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה זמה הוא באש ישרפו אתו ואתהן ולא תהיה זמה בתוככם:
ויקרא כ יד
4. ערות אביך וערות אמך לא תגלה אמך הוא לא תגלה ערותה:
ויקרא יח ז

ה) לעיל נח. לקמן עו. פז: תגיגה יח: יבמות ג. כריתות ה., כ) [לעיל נג.], ג) [יבמות עח: כ"ק כה: שבועות לא. זבחים נא: מנחות סב. קז. חולין קכ: נדה מג.]; ד) [לפנינו רבא], ה) [ויקרא יח], ו) [שם], ז) [ע"ח], ח) [ל"ל אשה], ט) גי' רש"ל ולאזהרה, י) בס"ל: ואיסורן, כ) בס"ל: האמורה, ל) [ל"ל תניא], מ) שייך לדף עו.

מוסף רש"י

אתיא הנה הנה. לאיסורא, שבתו מאשתו וכן בת בתו ובת בנו יכולה מערות אשה ובתה לא תגלה, והרי בתו מאשתו בכלל בת אשתו, אבל בתו מאנוסתו לא משמעא, דכתיב ערות אשה, ולשון אישות דעל ידי קידושין משמע, וגבי רחמנא בבת בתו ובת בנו מאנוסתו הלא קרא ערות בת בנך או בת בתך, והכא לשון אישות לא כתיב, ואכתי בתו לא כתיב הכא, וילפינן בג"ש כתיב הכא בקרא דאנוסה כי ערותך הנה וכתיב בקרא אחרינא דאישות שארה הנה, מה התם בתו בבת בתו, אף כאן בתו בבת בתו (יבמות ג וכע"ז חגיגה יא: ולעיל נא.). **אתיא זמה זמה.** לשריפה, כתיב בכלה בבתו מאשתו זמה היא וכתיב בשריפה זמה היא בשם ישרפו, מה להלן שריפה אף כאן שריפה, ובתו מאנוסתו הא ילפינן מהנה הנה מבת אשתו (יבמות ג וכע"ז לעיל שם) מאחר שלמדת אנוסה מנשואה, ובנשואה כתיב זמה היא כמה דכתיב בנאנסה דמי, ומזור ולמוד בה שריפה מאיש אשר יקח את אשה ואת אמה זמה היא בשם ישרפו אותו ואותן (חגיגה יא.). **בין למאן דאמר דון מינה כו'.** פלוגתא דר' אליעזר ור' יהושע בהעור והרוטב (יבמות עח.). דון מינה ומינה. כל דבר שאתה למד מחבירו בגזירה שוה או בהיקש, הוי למד ממנו בכל דבריו (זבחים צא. וכע"ז יבמות שם, ב"ק כה: שבועות לא. חולין קכ:). דון מינה ואוקי באתרה. למאי דאמרי גמרינן, למאי דלא אמרינן מוקמינן באתרא (יבמות שם): כלומר לאחר שלמדו משם והבאתו לכאן העמידהו כאן בתורת שאר דברים המפורשים בו (שבועות לא.) מה שהדבר צריך ללמוד מחבירו שאין יכול ללמוד מגופו, ילמד מחבירו ולשאר דברים שאתה יכול ללמוד מגופו העמידהו על מקומו (זבחים צא: וכע"ז חולין קכ:).

מה להיא. לשאר אשתו דין הוא להחמיר ולאסור את אם אמה שכן מצינו באותו שאר לד חמור שכן אמה בשריפה: **ועוד מה היא לא חלקת כין כתה לאם אמה אף הוא וכו'.** כלומר מאי חזית דכי אמרת אוקים באתרה למילף שאר דידיה[ה] מיניה וביה דבר מדבר שנאמר דאם אמו היא בסקילה כאמו כי היכי דבשאר דידה אם אמה כאמה דילמא אוקמת באתרה ונימא דבשריפה היא כבתו כי היכי דבשאר דידה אם אמה כבתה והא לא אפשר כיון דס"ל שריפה חמורה איכא למיפרך אמו בסקילה ואם אמו בשריפה: **אף היא כלתה אסורה.** כיון דרביתה הזכרים כנקבות השוה נמי נקבות לזכרים שאר אשתו כשאר ויהא אסור אף באשת חורגו ואנן הוא דאמרינן מותר אדם באשת חורגו: כלתו בסקילה בפ' ד' מיתות (לעיל דף נג.): **איכא למיפרך. בתחילת הדין לאוסרה: למ"ד שריפה חמורה.** ואינה לפירכא קמייתא משום הא קושיא בתרייתא לא נדונה כלומר לא מילפינהו מהדדי ואפי' לאוסרה דכיון דלא מצית למידן מינה ומינה: ה"ג **אכל הכא בשריפה כדאשכחן באמה.** דהיינו אתרה דומיא דידיה דכלתו באמו אוקמת באתרה הכי ולמוד שאר דידיה מיניה וביה ואימא הכי כיון דבתה בשריפה לריכין אנו לענוש בכלתה מיתה חמורה מזאת ובסקילה והיינו מיניה וביה מבתה שהיא בשריפה אתה למד לכלתה סקילה שצריך אתה לחלוק ולהחמיר בין בתה לכלתה דמה הוא חלקת בו להחמיר כלתו מבתו אף היא וכו'. והאי לאו דון מינה ומינה הוא אלא גלויי מילתא בעלמא היא דכי ילפת שאר דידיה מיניה וביה יש לך להחמיר בכלתה מבתה ואם באת לומר כן איכא למימר דאין לך ללמוד כן אלא להשוות כלתה לאמה כי היכי דכלתו שוה לאמו הלכך איכא למימר סקילה ואיכא למימר שרפה מש"ה לא נדונה: **כאו מאנוסתו מניין.** בשאר דידיה בקרא דערות בת בנך וגו'[ו] דאוקימנא[ז] באונסין לא כתיבא בתו: **גלויי מלתא בעלמא הוא.** ואין זה עונש מן הדין דהא בת בתו מקורבת דבתו היא דאתיא. והיכי דמי עונש מן הדין כגון ערות אחותך בת אביך או בת אמך[ח] אין לי אלא בת אביו שלא בת אמו ובת אמו שלא בת אביו ואם באתה להביא בת אביו ובת אמו מק"ו זה עונש מן הדין דהא לאו מכח קורבה דהא אתיא דזו קורבה מחמת עצמה וזו קורבה מחמת עצמה אבל הכא על בת בתו איכא קרובה לו אלא משום בתו: **אמיא הכא הכא.** לאיסורא נאמר בשאר[ו] הכא מה להלן בתה בכת בתו אף כאן בתו בכת בתו ומאחר שנתרבית להיות בכת בתו אתיא לשריפה בגזירה שוה דזמה זמה בכת בתו כדאמרינן לעיל [עה.]: **הולרך הכתוב לומר וכח אם איש כהן.** דהוה ליה למימר ובת כהן וכתוב אים לומר לך בת איש מאנוסתו אאינה בת אשתו כי אחל לזנות את אביה כלומר שזנתה מאביה בשריפה: **אי מה בת כהן.** נשואה שזינתה מאחר היא בשריפה ואין בועלה בשריפה: **אף כאו מאנוסתו היא בשריפה ולא הוא.** דהיא תשרף כתיב [ויקרא כא] ולא הוא: **רבא אמר בשלמא הכא.** גבי בת כהן בנשואה או באתרוסה משתעי קרא כדילפינן בפרק ד' מיתות [לעיל נא.] כי אפיקתיה לבועל מדינא דבת כהן: **ואוקמיה אדינא.** דבועל אשת איש דהא לא נפקא מכלל אשת רעהו [ויקרא כ] אבל בא על בתו משום קורבא היא בין בפנויה בין בנשואה ואי מפקת לאביה מכלל דינא אהי דינא מוקמת ליה אדינא דפנויה מוקמת ליה ומפטר אפשר לומר כן השתא איהי דלא עבדא מידי מיקטלא איהו מיפטר והא קיימא לן (ב"ק דף טז:) השוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה: **אל תחלל את כתך.** אל תחללה בזנות: **יכול בכהן המשיא כאו ללוי ולישראל.** שמחללה ופוסלה מתרומה כל[ט] זמן היותה תחתיו: **כמוסר כאו.** לאדם לבעילת זנות אלא לשם אישות: **תחלל.** שני חלולין משמע: **המשיא כאו לזקן.** ומתוך שאינה מקבלתו מזנה היא עליו: **זה המשהא כאו כוגרת.** שמתאחה להפקירה[י] ומזנה: **אין לך עני כישראל.** לקמן [ע"ב] מפרש לה: **משהא כאו כוגרת לאו רשע ערום הוא.** שמשהא אותה בשביל מלאכה וזו היא ערמת רשע שגורם להזנותה בשביל הנאתו שאין רוצה לקנות שפחה לשמשו:

הכי

אמר אביי ק"ו. מאביי נמי אית ליה גזירה שוה כדאמרינן לעיל אלא דקאמר הכא לא לריך ומיהו קשה מפ"ק דכריתות (דף ה.) גבי אל תהי ג"ש קלה בעיניך דמשמע התם דאביי לא יליף בתו מאנוסתו אלא מגזירה שוה:

תני אבוה דרבי אבין כו'. מדבעי קרא משמע דליתא ליה גזירה שוה דהנה הנה וזמה זמה ותימה א"כ בת בתו ובת בנו מנא ליה דבשריפה ועוד קשה דהאי איש אילטריך לכדדרשינן בפרק ד' מיתות (לעיל דף נא.) אע"פ שאינה כהנת דמאאיש דריש כדפירש בקונטרס: מאיזהו

מה להיא שכן אמה בשרפה תאמר בהיא שאמו בסקילה ועוד הוא כהיא מה היא לא חלקתה בה בין בתה לאם אמה אף הוא לא תחלוק בו בין בתו לאם אמו ולמאן דאמר סקילה חמורה מהאי קושיא לא נידונה אי מה הוא כלתו אסורה אף היא כלתה אסורה אמר אביי אמר קרא [1]אשת בנך היא משום אשת בנך אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אשת בנה רבא אמר בין למ"ד דון מינה ומינה בין למאן דאמר דון מינה ואוקי באתרה לא אתיא למאן דאמר דון מינה ומינה מה הוא כלתו אסורה אף היא נמי כלתה אסורה ומינה מה הוא בסקילה אף היא נמי בסקילה למ"ד סקילה חמורה איכא למיפרך מה להוא שכן אמו בסקילה תאמר בהיא שאמה בשרפה ועוד בתה בשרפה וכלתה בסקילה הוא בעצמו יוכיח דבתו בשרפה וכלתו בסקילה אלא מה הוא לא חלקת בו בין אמו לכלתו אף היא לא תחלוק בה בין אמה לכלתה ולמ"ד שרפה חמורה מהאי קושיא לא נידונין ולמ"ד דון מינה ואוקי באתרה מה הוא כלתו אסורה אף היא כלתה אסורה ואוקי באתרה התם הוא דבסקילה אבל הכא בשרפה כדאשכחן באמה למ"ד סקילה חמורה איכא למיפרך מה להוא שכן אמו בסקילה תאמר בהיא שאמה בשרפה ועוד מה הוא חלקת בו בין בתו לכלתו אף היא תחלוק בה בין בתה לכלתה ולמ"ד נמי שרפה חמורה מהאי קושיא לא נידונין בתו מאנוסתו מנין האמר אביי [א]ק"ו על בת בתו ענוש על בתו לא כל שכן וכי [ב]עונשין מן הדין [ג]גלויי מילתא בעלמא הוא [ד]רבא אמר אמר לי ר' יצחק בר אבדימי אתיא הנה הנה אתיא זמה זמה תני אבוה דרבי אבין [ה]לפי שלא למדנו לבתו מאנוסתו הוצרך הכתוב לומר [2]ובת איש כהן אי מה בת כהן היא בשרפה ואין בועלה בשרפה אף בתו מאנוסתו היא בשרפה ואין בועלה בשרפה אמר אביי אמר קרא [2]את אביה היא מחללת מי שמחללת את אביה יצתה זו שאביה מחללה רבא אמר בשלמא התם אפיקתיה מדינא דבת כהן ואוקימתה אדינא דבת ישראל הכא אדינא דמאן מוקמת ליה אדינא דפנוייה מוקמת ליה אזהרה לבתו מאנוסתו מניין בשלמא לאביי ורבא מהיכא דנפקא להו עונש מהתם נפקא להו אזהרה אלא לדתני אבוה דרבי אבין מאי אמר רבי אילעא אמר קרא [3]אל תחלל את בתך להזנותה מתקיף לה רבי יעקב אחוה דרב אחא בר יעקב האי אל תחלל את בתך להזנותה להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא אל תחלל את בתך להזנותה יכול בכהן המשיא את בתו ללוי וישראל הכתוב מדבר ת"ל להזנותה בחילול שבזנות הכתוב מדבר [ז]במוסר את בתו שלא לשם אישות אם כן לימא קרא אל תחל מאי אל תחלל שמע מינה תרתי ואביי ורבא האי אל תחלל את בתך להזנותה מאי עבדי ליה אמר רבי מני זה המשיא את בתו לזקן כדתניא אל תחלל את בתך להזנותה רבי אליעזר אומר [3]זה המשיא את בתו לזקן ר"ע אומר זה המשהא בתו בוגרת אמר רב כהנא משום רבי עקיבא אין לך עני בישראל אלא רשע ערום והמשהא בתו בוגרת אטו המשהא בתו בוגרת לאו רשע ערום הוא אמר אביי

מסורת הש"ס

ה) לעיל נד. וש"נ. ו) [יבמות פח:], ז) [לעיל עה: וש"נ], ח) [מופסחת פ"ז:], ט) ל"ל דידה וכן לקמן. רש"ש, י) [ויקרא יח], יא) [יבמות לז.], יב) רי"ג: לתפקידה וכרש"ש כתוב של"ל להפקידה,

תורה אור השלם

1. עֶרְוַת כַּלָּתְךָ לֹא תְגַלֶּה אֵשֶׁת בִּנְךָ הוּא לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ:
ויקרא יח טו
2. וּבַת אִישׁ כֹּהֵן כִּי תָחֵל לִזְנוֹת אֶת אָבִיהָ הִיא מְחַלֶּלֶת בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף:
ויקרא כא ט
3. אַל תְּחַלֵּל אֶת בִּתְּךָ לְהַזְנוֹתָהּ וְלֹא תִזְנֶה הָאָרֶץ וּמָלְאָה הָאָרֶץ זִמָּה:
ויקרא יט כט

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה יכול וכו' כל ימי היותה:

מוסף רש"י

וכי עונשין מן הדין. מדין ק"ו, דיני ממונות ומלות עשה והלכות עבודה ופסולי קדשים אתה למד מק"ו, אבל לא מזהרות ועונשין (חגיגה יא:).

עין משפט נר מצוה

ב א מיי' פ"ב מהלכות איסורי ביאה הל' ו:
ג ב מיי' פ"ב מהלכות נערה בתולה הלכה ח סמג לאוין פה עוש"ע אה"ע סימן קנז סעיף ה בהג"ה:
ד ג מיי' פכ"ל מהלכות איסורי ביאה הלכה כו סמג עשין מח עוש"ע אה"ע סימן כ סעיף ט: